

Periode 1. Trusler mot demokratiet

Periodebeskrivelse

I denne perioder skal vi jobbe med trusler mot demokratiet, både fra et nasjonalt og globalt perspektiv. Vi skal se på hvilke trusler mot demokratiet vi finner i dagens samfunn, og se på trusler mot demokratiet i et historisk perspektiv. Gjennom perioden skal vi bruke ulike kilder og undersøke sentrale tema som polarisering, utenforskap, politiske motsetninger, identitet og rasisme.

Kjerneelementer knyttet til perioden

Samfunnskritisk tenkning og sammenhenger

- Forstå sammenhenger mellom geografiske, historiske og nåtidige forhold og hvordan disse forholdene hver for seg og sammen har påvirket og påvirker mennesker og samfunn.
- Få innsikt i den gjensidige påvirkningen mellom natur og samfunn.
- Se hvordan utviklingen i fortiden var preget av både brudd og kontinuitet og hva som bidro til endringer, samt utvikle historisk empati.
- Analysere hvordan makt og maktrelasjoner har virket og virker inn på ulike forhold i samfunnet.
- Vurdere kunnskap, hendelser og fenomener fra ulike perspektiver og reflektere over hvorfor menneskene har gjort og gjør ulike valg.

Demokratiforståelse og deltakelse

- Forstå hvordan geografiske, historiske og nåtidige forhold har lagt og legger betingelser for muligheten mennesker har hatt og har til å samarbeide, organisere seg og ta beslutninger i ulike samfunn.
- Få innsikt i forskjeller mellom land når det gjelder styresett og ivaretagelse av menneskerettigheter og minoriteter, og de skal se hvordan forskjeller har hatt og har innvirkning på folks liv og mulighet til å medvirke.
- Forstå hvorfor konflikter har oppstått og oppstår, og hvordan de har blitt og blir håndtert.
- Få erfaring med demokrati i praksis for å kunne påvirke og medvirke til samfunnsutforming.
- Innholdet i dette kjerneelementet skal ses i lys av ulike perspektiver, fra det lokale til det globale, og i et urfolks- og minoritetsperspektiv, med vekt på fortid, nåtid og framtid.

Identitetsutvikling og fellesskap

- Få innsikt i hvordan mennesker utvikler identitet og tilhørighet, og hvordan de samhandler med andre.
- Forstå hvorfor mennesker søker sammen i samfunn, og hvordan identitetsutvikling og fellesskap påvirkes av geografiske, historiske og nåtidige forhold. Det innebærer ulike perspektiver på hva et godt liv kan være, og at elevene utvikler både historiebevissthet og handlingskompetanse ved å forstå seg selv med en fortid, nåtid og framtid.

Mål fra læreplanen (LK20)

- Bruke samfunnsfaglige metoder og digitale ressurser i egne undersøkelser, presentere funn ved hjelp av digitale verktøy og drøfte hvor gyldige og relevante funnene er
- Drøfte hvordan framstillinger av fortiden, hendelser og grupper har påvirket og påvirker folks holdninger og handlinger
- Gjøre rede for årsaker til og konsekvenser av terrorhandling og folkemord, som holocaust, og reflektere over hvordan ekstreme holdninger og ekstreme handlinger kan forebygges
- Reflektere over likheter og ulikheter i identiteter, levesett og kulturuttrykk og drøfte muligheter og utfordringer ved mangfold
- Reflektere over hvordan identitet, selvbilde og egne grenser utvikles og utfordres i ulike fellesskap, og presentere forslag til hvordan man kan håndtere påvirkning og uønskede hendelser
- Reflektere over hvilke aktører som har makt i samfunnet i dag, og hvordan de begrunner standpunktene sine
- Utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over hvordan digital deltakelse og samhandling påvirker formen på og innholdet i samfunnsdebatten
- Beskrive sentrale lover, regler og normer og drøfte hvilke konsekvenser brudd på disse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt

Kompetanse

Elevene utvikler og viser kompetanse ved å:

- Utforske og forklare sammenhenger
- Bruke samfunnsfaglige metoder
- Samhandle digitalt og vise digital dømmekraft
- Reflektere og undre seg
- Kritisk tenkning
- Tolke kilder og være kildekritisk
- Drøfte og vurdere